Hetedik évfolyam. 23-ik szám. Kolozsvárt, 1877. kedd januárius 30.

A „KELET“ és a „SPORT“ előfizetési dija együtt:
vidékre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre . . . . . 16 frt.
Félévre . . . . . 8 „
Negyedévre . . . . . 4 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 frt 50 kr
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet“ mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével a „Sport“ minden vasárnap.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Hirdetési dijak
Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau Budapesten. Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Weisz Mór hirdetések felvételi irod. Bécsben Wollzeile 18. és Budapest szervitatér 5. sz.
Nyilttéri czikkek
garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:
Főtér 4-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESB CZIKKEK DIJAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:
Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Az ellenzék magatartása.

(Sr.) Az ellenzék árnyalatai közül most a független szabadelvüpárt viseli magát a legtapintatosabban és legmérsékeltebben. Nem mintha lapjában mindenféle szemrehányásokkal a kormányt ne illetné és egy kis Kossuth-hazahivás féle coquetteirozással a közönséget ne áltatná; de legalább önmérsékletet tanusit támadásaiban és sem személyeskedésekre, sem gyanusitásokra nem vetemedik; e mellett azon előnye van, hogy támadásainak alapja van, mert programmjában épen a függő kérdésekre nézve van határozott követelése.

Nem igy a conservativ párt. Ennek semmiféle programmja nincs. Sőt a bank és vámügyben nem hogy csak egy árva nézetet is koczkáztatott volna, sőt dicsekszik azzal. hogy egyáltaljában semmiféle nézete nincs, mert, mint mondja, jövőjét nem kompromittálta. De azért nem szünik meg két árva lapjában a legféktelenebb támadásokat intézni a kormány ellen — épen ez alapon; a mire még csak jogosultsága sincs. Mert a politikai moral és a nemzet megkövetel minden párttól, sőt minden egyestől annyit, hogy ha valamit megtámad indokolja először azt, hogy miért támadja meg, és másodszor azt, hogy mit akar a helyett tenni.

A konservativ párt administrativ humbugján kivül nem tud semmit. És mégis rosz néki minden, mit a kormány tesz; neki nem kell sem vámemelés, sem a fogyasztási adóknak ajánlott megoldási módja, sem dualisztikus, sem kartell-bank, sem önállóbank kényszer forgalommal; de azt soha még egy szóval sem mondta meg, hogy hát mi kell? Pedig mindaddig, mig a konservativ párt, ha nem is megoldási módot (bár mintán birálata a részletekre is kiterjedt, ezt is követelhetnők tőle) de legalább megoldási irányt jelöljen ki azon főkérdésekben, melyekben a kormánynyal oppositiot csinál és hogy e követelésünk igazságos, bizonyitja az, hogy az az egyetlen jelszó, melyet a konservativ párt kibocsátott: t. i. a hivatalnokok kinevezése képezi a válpontot közte és az ország többi pártjai közt és képezi a gyüpontot hivei, a támadási pontot ellenfelei részére. Ha tehát ebben a kérdésben tudja igazolni a konservativ ellenzék lét okát és oppositioját: köteles igazolni ezt mindazon kérdésekben, melyekben oppositiot csinál; mert ha ezekben a nemzethez azt a követelést intézi, hogy ne kövesse a szabadelvü pártot, hanem őtet; akkor a nemzet is megkövetelheti, hogy mondja meg: hová akarja vezetni? És a mig ezt nem teszi, addig oppositiója üres, vak lárma és moralis jogosultsággal sem bir.

Pedig az ő érdekében mondjuk, hogy kivánatos ez, mert igen könnyen tehetne többségre szert, ha a megváltó szót e kérdésekben kitalálja; és a szabadelvü párt bizonyára helyet adna neki, ha a bankkérdést az ország érdekeinek megóvása mellett — önálló bank nélkül is, a vámkérdést vámfelemelés nélkül, a fogyasztási adókat egészen vissza szerezni lenne képes és megoldani. Mert úgy látszik, hogy ez nekünk nem sikerül.

De ha ezt nem teszik, és mindaddig, mig ezzel elő nem állanak: nekünk van jogunk az ő ellenzésüket factiosus ellenzéknek mondani, melynek czélja nem az épités, sőt nem is a fentartás (bár lehet, hogy a konservativ szó itt annyit jelent, mint az osztrák bank uralmának konserválása) hanem rombolás; mely a bizonyos chaosba vezet.

És még kevésbbé illeti meg a konservativ lapokat az a hang, a melyen beszélnek. Hisz ők a Kossuth-tüntetéseket védik a rend ellenében. Ők: a konservativok! Az a párt, melynek vézére Sennyey, már ennek csak multjánál fogva sem tehet egyebet, mint feltétlenül roszalni minden ilyen tüntetést, történjék az sajtóban vagy utczán; — de nekik erre szavuk nincs, hanem ez okból is a Tisza-kormányt támadják meg. Hiszen kérem Sennyei gyenge idegzete az ostromállapotig ment volna az ilyen tüntetésekre! A Tiszakormánynak sikerült a rendet fentartani: a szabadság compromissioja nélkül.

Igaz, hogy a szélbal torka-zakadtából kiáltja, hogy vége a szabadságnak, mi kozák uralom alatt vagyunk, rendőr-állammá lettünk: azonban nem veszik észre, hogy a kozákok engedik Kossuth dicsőitését és azt a féktelen sajtó garázdálkodását, melynek minden második szava egy becsületbe vágó támadás a többség, vagy a kormány egyes tagjai ellen és az első szó Kossuth dicsőitése. Ez ellen semmi kifogásunk; nincs magyar ember ki az ő nevét ne tisztelje. De azt mégis legyen szabad megjegyezni, hogy a szélbal az ő nevével visszaél; mert ismételt kijelentései daczára a népet az ő visszatértével kecsegteti; nevéből egyesek megválasztatására és lapjára praenumerans gyüjtésre kapitalist csinál és aprópénzre váltja fel a nagy tőkét, hogy kiossza a miveltség és hazafiui szolgálat által arra érdemessé nem vált egyének népszerüsitésére. Hogy ez többet árt Kossuthnak, mint a mennyit az országnak, az bizonyos. Hogy nem komoly politika, az kétségtelen!

A keleti kérdés.

A helyzet.

A porta békekötési actiója képezi a nap főeseményét. A török nagykövetek, mint Konstantinápolyból jelentik, utasitást kaptak a cabineteknek közléseket tenni azon lépésekről, melyeket a porta a szerb és montenegrói fejedelmeknél közvetlen béketárgyalások ügyében tett. A Montenegróval való békealkudozások folyamatáról egy ma reggeli távirat tudósit. Belgrádba ma, a „N. fr. Pr.“ értesitése szerint, a portának egy főtisztviselője utazott közvetlen béketárgyalások megkezdésére. Midhat pasa következő táviratot küldött a szerb és montenegrói fejedelmeknek:

„Fenségednek méltóztatik emlékezni, hogy saját kivánságára a hatalmak jó szolgálataikat ajánlották fel a magas portának egy fegyverszünet kieszközlése végett s hogy a császári kormány ugy ezelőtt, mint azután a mérséklet és békülékenység ugyanazon szelleme által áthatva, nem vonakodott megadni azon fegyverszünetet, mely azóta kétszer ujittatott meg, — azon reményben, hogy azáltal a békekötés megkönnyittessék és hiábavaló vérontás kikerültessék.

A pillanat nincs messze, melyben az utolsó fegyverszünet határideje lejárván, az ellenségeskedések ujból meg fognának kezdődni — nagy hátrányára ama vidékeknek, melyek azoknak szinhelyei lesznek. Azt kérdezem tehát magamtól, nem kellene-e mindkét részről becsületes és őszinte törekvéseket kifejteni, hogy ezen fájdalmas eshetőség elkerültessék.

Ezen, ugy az ész, mint az emberiség által sugalt szándékból és meg lévén győződve, hogy fenséged is hasonló módon a béke szeretete és azon óhajtás által van áthatva, hogy ezen sajnos harcznak véget vessen, egyenesen fenségednez fordulok, hogy személyesen felhivjam a császári kormánynyal való direct tárgyalások megkezdésére a megállapodásra juthatás végett.“

A porta, hirszerint, már közvetlenül az alkotmány kihirdetése után hozzákezdett ezen tervéhez s állitólag maga Abdul Hamid szultán tette volt meg az első lépéseket, ki Zichy gróf előtt kijelentette, hogy erősen elhatározta, úgy kibékitni népeit a fölkelt tartományokban s az egész birodalomban, hogy ujabb lázadások által a szomszéd birodalom ne legyen ismét kitéve oly káros viszhatásoknak. Andrássy már akkor s most ujabban a Budapesten járt bécsi török nagykövetnek, Aleko pasának kijelentette, hogy ily kényes kérdésben és ügyben nem vállalhat magára isolált közbenjárást, hanem ha a porta csakugyan komolyan akar békét kötni a két fejedelemséggel, akkor forduljon azon kéréssel, melylyel Andrássyhoz fordult, egyidejüleg Berlinbe és Pétervárra is.

A conferentia utolsó előtti ülése.

A conferentia utolsó ülésében a hatalmak képviselői a következő nyilatkozatokat tették:

Ignatieff: Miután a megegyezés alapja teljesen hiányzik, és az alkudozásokat folytatni nem lehet: a császári kormány, melyet képviselni szerencsém van, ugy vélekedik, hogy a conferentia további ülésezése egészen igazolatlan volna. Feleslegessé válik nagykövetének itteni jelenléte is, mihelyt az összes garantia hatalmak által támogatott szava nem bir annyi sulylyal, mennyi a békeszeretet által sugalt európai óhaj nyilvánitását megilleti. Nagy sajnálkozásomra tehát kijelentem, hogy azon esetre, ha a legközelebbi ülésen az ottomán meghatalmazottak azt nem jelentik nekünk, hogy a porta a Salisbury marquis által közölt alapfeltételeket elfogadta — nem vagyok többé fölhatalmazva az alkudozásokban résztvenni, és haladéktalanul elhagyom Konstantinápolyt.

Chaudordy gróf: A nagyhatalmak nevében előterjesztett javtslatok figyelmes elolvasása megfogja az osmán kormányt győzni a mérséklet és békülékenység szelleméről, melyből azok erednek. Feleletétől a császárság egész jövője függhet Fiatal és bölcs fejedelem lépett nem rég a trónra, uj alkotmány hirdettetett ki. De a remények, melyeket ez események keltettek, nem teljesülhetnek, ha Törökország izoláit állást foglal el. Szüksége van békére, hitelre, nyugalomra és jó kormányzatra. A török kormány végzetes pénzmüveletek által már is sulyos helyzetbe jutott a legtöbb európai állammal szemben, óvakodnia kellene e helyzet rosszabbitásától. Igaz, hogy a mostani kormány egészségesebb pénzügyi elvekre tért, de most fel kell használnia a kedvező alkalmat jó szándékai végrehajtására. E pillanatban rajta áll, hogy a munkának, iparnak és kereskedelemnek megadja a bizotosságot, melyre szükségük van. Nagy felelőssége volna az ország és a történet előtt, ha találomra elragadtatná magát az események által a helyett, hogy rálépjen a békülés pályájára mely előtte megnyilik, melyet Törökország minden barátja és érdekei javall, mert e pálya a haladásnak és a nép valódi nagyságának pályája.

Sir Elliot: Utasitásom van a conferentia befejezte után Londonba utazni, de előbb a portánál egy ügyvivőt hitelesiteni.

Zichy gróf kijelenti, hogy csatlakozik lord Salisbury fejtegetéseihez, Kormányától megbizatott, jelentse a portának, hogy ő a garantiahatalmak feltételeinek visszautasitása után visszatér Bécsbe és ő cs. és k. apostoli Felsége nagykövetségének vezetését egy ügyvivőre bizza.

Calice: Fel vagyok hatalmazva azon kijelentésre, hogy ha a lord Salisbury által előterjesztett feltételek elvben el nem fogadtatnak, csatlakoznom kell ő exciája vég inditványaihoz, melyeknél fogva a további értekezletekre nincs alap és ehhez képest a többi meghatalmazottakkal együtt elutazzam.

Werther báró: Azon sajnos esetre, ha a fényes porta megtagadná a hatalmak javaslatainak elvbeni elfogadását, utasitva vagyok collegáimmal egyetértve cselekedni, Konstantinápolyt elhagyni, és egy ügyvivő előzetes kinevezése után visszatérni Berlinbe.

Corti gróf: Van szerencsém a lord Salisbury által előterjesztett javaslatokhoz hozzájárulni, és kötelességemnek tartom kormányom nevében egyuttal kijelenteni, hogy visszautasit minden felelősséget, mely ez elutasitásból eredhetne.

A képviselőházból.

A ház e hó 27-iki ülésében Gullner előadó bemutatván a közigazgatási bizottság jelentését az általa tegnap tárgyalt törvényjavaslatokról, elnök bejelenté a ház volt elnökének, Szentiványi Károlynak halálát. Ezután beadattak a szavazatok a kérvényi- s a számvizsgáló bizottság egy-egy tagjára. Végül Steinacker következő interpellatiót intézi a belügyminiszterhez: 1. Van-e a miniszterelnök urnak tudomása arról, hogy az italmérési jog gyakorlata, s az e részben fölmerülő kihágások eseteiben követendő eljárás szabályozása tárgyában 1876. évi 59.560 szám alatt kiadott belügyminiszteri rendelet az ország lakosságában mély elégületlenséget keltett és ugy a kereskedelem és ipar, mint általában az egész fogyasztó közönség érdekeire nézve felette szerencsésnek tekintetik? És ha a miniszterelnök urnak erről tudomása van, vagy ennek valódiságáról esetleg részbeni indokoltságáról magának meggyőződést legközelebb szerezne, hajlandó-e miniszterelnök ur az emlitett körrendelet f. év. febr. hó 1-jére meghatározott életbe léptét addig felfüggeszteni, mig az ujabb tárgyalás alá vétetvén, az érdekelt körök illetőleg szaktestületek által beadandó kérvények és megjegyzések alapján vagy ujból átdolgozva, vagy minden félremagyarázatot kizáró, bővebb értelmezés kapcsában oly alakba hozva leend, hogy az általa keltett nyugtalanságnak és elégületlenségeknek megszünte biztosan várható legyen? Helfy Ignác a következő interpellációt terjeszti a min. elnökhöz: „Igaz e azon általánosan elterjedt hir, miszerint a magyar és az osztrák kormáry közt létrejött ugyne-

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

ÓDA
Deák Ferencz emlékezetére.*)

Hát téged is ledőlni kell-e látnunk,
Ős bérczeink utolsó czedrusát?
Kit birni, még szenvedve is, kivántunk,
Bár nézni is kín volt haláltusád'.
Nem ég villáma, de szú, lassan örlő,
Rongálta élted gyökerét belőlről;
S mit országszerte tompa jaj követ:
Meg kelle végre érnünk döltödet!

Szorongva, fojtott lélekzettel állánk,
Kétség s remény közt lesve ablakod':
Ha egy parányi sugárt még találnánk . . .
De benn a mécs már alig pislogott,
Az éj az utczán lelte még a népet;
Oly néma volt mind, oly vigyázva lépett,
Mint a haló-szobában, hű fiak,
Remegve haldokló atyjuk miatt.

S mikor a hir, előbb susogva, félve,
Csak azt rebegve — „vége van!“ — kiszállt,
Majd szárnyat ölt, a négy világi szélbe,
S száguldva jár be bérczet és lapályt,
S a villany-szikra, mint a nyil, kilőve,
Befúrja mérgét csontba és velőbe,
Hogy millió szív attól lángra gyúl,
S a láng az égre — s összecsap vadul:

Akkor halottas házzá vált az ország,
A hármas bércz egy roppant ravatal —
Melyhez, hogy azt földig befátyolozzák,
Jő férfi és nő, agg és fiatal.
A sátor-kárpit, tetejétől aljig,
Hosszan reped; a trón maga meghajlik,
Király fején gyászt ölt a korona,
S térdelve sir hazánk nagy-asszonya.

S mint duzzadt árja külön folyamoknak,
Partot, korlátot áttör s egybecsap:
Ugy ömlik a nép, ezrek úgy tolongnak,
Hogy jött a nagy temetkezési nap.
Rang, párt, kor eltünt — egy keservbe forrva.
— Bámulva látja, nézi Európa:
A mint a sirt népek veszik körül,
És milliók szemében *egy* könny ül.

Mért ennyi gyász? Mi föld-feletti nagyság,
Mely milliók könyét érdemli meg?
Hogy férfiak, mint kis gyerek sirassák,
S reszkessenek baj-edzett nagy szivek!
Hogy kunyhaját a pór, király a trónját,
Kastélyukat nagyok, — mind gyászba vonják!
A hűk szivét villám nyilalja át,
S az ellenség meghajtsa zászlaját!?

Magasan állt-e, büszke hatalomba',
Hogy dőltivel úgy megdöbbent a föld?
Hajh, nagyokat hideg halotti pompa
Követ csupán, sziv értők gyászt nem ölt!
Nemes kedély volt? Vagy nagy elme lángja?
Kis házi mécs? Világló égi fáklya?
Mind szép — de csak múló világu láng:
A *jellem* az, mit benne bámulánk!

Elvben szilárd s mint szikla rendületlen,
Ha védni kelle törvényt és jogot;
De hol csak pártdüh lángolt bősz szivekben,
Ő békitőleg szóla mindig ott.
Keblén becsület s öntudat a mellvért,
Kész türni mindent a jogért, az elvért,
És a honért — gyanút s baráti kéz
Fájó döfését is eltürni kész.

Mert ő alkudni is tudott, ha kelle,
Éretted, drága hon, — de soha rád;
Gyanúsításnak is kitárva melle,
Bár dobja rá követ ellen s barát,
Bátran kimondá, ég s föld hallatára:
„Minden lehet, a hon nem, alku tárgya,
Tedd érte ki élted', becsületed',
De a hazát koczkára ki ne tedd!“

Mit a hazára jónak látta, érze:
Azt megtevé, kimondá szabadon.
De hiu ábránd, csalálmok lidércze,
Nem ragadá posványos útakon.
Mert abban állt hűsége önmagához:
Hogy, mint delejtü fordul csillagához
S mozdulatának *egy* irányt az ád,
Ő mindig egyet nézett, — a hazát!

Mint nemes ércz, a melynek nincs salakja,
Min rozsda sem fog: oly tisztán maradt;
Jelképetek gyanánt állván alakja,
Nyugodt erő, önzetlen akarat!
Silány fegyverrel szent czélért se küzdött,
Szomszédra boszuból se doba üszköt,
Mert a hazát jobban szerette, mint
Gyülölni tudta ellenségeit!

S a mikor *az* mégis ránk dobta üszkét
És mellünknek szegezve állt a kard,
Sziklára kötve, majd, Prometheüszként,
Szivünkön a kétség vad ölyve mart,
A gyönge sirt, lázadt a bátor, Ő nem!
Ő nem veszté hitét el a jövőben,
Hogy bár leverve, eltiporva jog
És szent igazság végre győzni fog!

E hit adott erőt, hallgatni, várni,
Vérző szivére nyomva jobb kezét;
Meg nem hajolva, jőjön bár akármi . . . . .
S mikor a percz, a várt, elérkezék:
E hit gyújtott világot lángeszének,
Tollát aczél fegyverré ez edzé meg,
S adott szavába meggyőző erőt,
Ügyünk' kivivni ég és föld előtt.

Győztünk! S kit balszerencse nem csüggeszte:
Diadal elbizottá nem tevé,
Győzelmit ő nem vér árán szerezte:
Mint más nagyság — nem olyan az övé.
Közlelkeké nem volt az ő mértéke!
Az aranyként: magába' volt értéke,
A melynek fénye, sulya, mindig az:
Hamisitatlan, tiszta és igaz.

S e Nagy olyan volt köztünk mint a gyermek:
Nyájas, kedélyes és igénytelen.
Komoly ajkán kedv, játszi tréfa termett,
Mint bércz-nyilásban kis virág terem.
Szeme villámlék, homloka borongott,
De szíve hangja elüzé a gondot,
Mert néki abban is öröme telt:
Ha felvidíta egykét zord kebelt.

Önzetlenül, jutalmat sohse' várva,
Elismerést, se polgár-koszorút,
Csupán önlelke helyeslő szavára,
Mások dicséretére nem szorúlt;
Hir, czim, vagyon, rang, a mi mást megszédit,
Előtte füst, hivságos semmiség mind;
S mikor megmente országot, királyt:
Hogy a jutalmat oszták — félreállt.

Mi is lehetne méltó tette-bére,
Ki új életre hozta nemzetét,
S a korona homályosúlt kövére
Új fényt idéze, régi fényeként!
Dúsgazdag e hon földe szin-aranyban,
Király kezében kincs és hatalom van,
De megfizetni — nincs e föld-tekén,
Ily érdemet kincs — mely ne voln' szegény!

De ő magában ragyogott, a nélkül
Hogy idegen csillámot rajta láss;
Mint álló csillag fénylik öntüzétül,
S gyémántnak fényt nem ád a foglalás.
Az egyszerüség volt az ő nagysága!
Mint pyramis, Egyptom homokába',
Széles talapján, diszetlen, tömör,
De csúcsa tiszta, éles, égbe tör.

Nem is döntik le azt az ezred-évek,
Forgó idő, vihar annak nem árt.
Népek, Királyok, árnyként eltünének,
A földtekén egy pont nincsen szilárd.
Tenger helyet vált, szárazok sülyednek,
Bölcsőjök sirjok lesz a nemzeteknek,
Inog minden — de áll a pyramis,
S mit öble rejt: él a kicsiny mag is.

Négyezer évre is kikél a búza,
Nem vesztve még el termő erejét;
A Nilus völgyét zölddel koszorúzza,
Száz magja földig húzza dús fejét.
Nagy alakodnak jellemképe igy áll
Örökre, oh DEÁK! — s melyet kivivtál:
Él a jog is — s bár sors tiporna rajt',
Élő magúl örökre újra hajt!

Ha lész-e még hű, nagy, bölcs, mint te voltál?
Lesz-é igaz, ki nyomdokodba lép?
— A templom áll megint, benn' áll az oltár,
Áldozni *van* hová jöhet a nép.
A tér szabad, mit elzárt volt a rontó
Vad ár iszapja, nyitva a sorompó.
Ha lesznek nagyjaink, ha hőseink:
Neked köszönjük, hogy élünk megint!

Szász Károly.

*) A szerző szivessége folytán azon helyzetben vagyunk, hogy e gyönyörü költeményt, mely az akadémia Deák-emlékünnepélyén tegnap olvastatott fel, a budapesti lapokkal egy időben közölhetjük. Szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

vezett májusi stipulatióknak a banküguyre vonatkozó része immár végkép elejtetett? Ha igaz, kérdem: el van-e határozva a kormány minden más módozat vagy kisérlet kizárásával egyedül a független nemzeti bank felállításához ragaszkodni s a mennyiben ennek keresztülvitelére bármi okból képtelen volna, azonnali visszalépése által lehetővé tenni, hogy ugy ezen, mint a többi függőben levő nagyfontosságu közgazdasági kérdések még kellő időben, s az ország érdekeinek megfelelőleg oldathassanak meg?"

Mindkét interpelláció közöltetni határoztatván a miniszterrel, az ülés véget ért.

A felsőházból.

A főrendek f. hó 27 iki ülésében Majlátb előterjeszté a miuiszterelnök levelét, melyben tudósitja a főrendeket, hogy ő Felségeik a főrendeknek az évforduló alkalmával kifejezett kivánatait legmagasabb köszönetük nyilvánitása mellett elfogadták, s azokat a főrendeknek viszonozzák. Örvendetes tudomásul vétetik.

Elnök megemlékszik Bárcay Albert Abaujmegye főispánjának elhunytáról. A ház jegyzőkönyvileg fejezi ki részvétét.

Felolvastatik Lónyay Menyhértnek, mint az akadémia elnökének az akadémiában holnap tartandó Deák-ünnepélyre vonatkozó meghivó levele. — Elnök: A mélt. főrendek az elhunyt iránti kegyeletök folytán teljes számban fognak megjelenni.

Felolvastatik a legfőbb itélőszék semmitőszéki osztálya alelnökének és a legfőbb itélőszék elnökének levele a legfőbb fegyelmi biróság megalakitása tárgyában. Tudomásul vétetik.

Ujfalussy Miklós, mint a legfőbb fegyelmi biróság tagja, leteszi az esküt.

Elnök jelenti, hogy a belügyminiszter megküldte báró Fechtig Armand királyi meghivó levelét, s bemutatja báró Rozner Ervin folyamodványát a királyi meghivó levél kieszközlése tárgyában. Mindkettő az igazoló bizottságnak adatik ki.

A képviselőházból áthozatván az uzsora-törvényjavaslat, a 3-as állandó bizottsághoz utasittatik. — Ezzel az ülés véget ért.

A magyar fiatalság küldöttsége Konstantinápolyban.

A magyar tanuló ifjuság konstantinápolyi küldöttségének sorsa iránt számos aggodalom merült föl az utóbbi két nap alatt. Az ifjak még a mult szerdán délután hajóra szálltak Konstantinápolyban s azóta semmi hir nem jött róluk, ellenben annál többet lehetett olvasni a fekete tengeren uralgó viharokról, melyek ott a hajózást veszélyessé teszik. A küldöttség tudvalevőleg egy török hadi gőzösön indult Várna felé, mely Konstantinápolytól alig pár napi járás, de se Várnából, se Ruscsukból, melyet hazafelé utaztukban érinteniök kell, nem jött róluk semmi hir.

A fiatal emberek sorsa iránti aggodalom már komolylyá kezdett válni, midőn Pérából a következő távsürgöny érkezett:

Péra, jan. 27. A magyar ifjak küldöttsége szerdán d. u. indult ki Bujékderéből Várna felé. A gőzösnek éjjel vissza kellett térnie a Bosporusról, mivel a hajón kabintüz ütött ki. Csütörtökön reggel a hajó ujból elindult, utközben azonban borzasztó vihar érte utól. Éjfélig azonban sikerült Várna közelébe eljutni, a kikötőbe azonban lehetetlen volt a bemenetel, s a gőzös a rettentő orkán által hányatva, kénytelen volt Konstantinápolyba visszaindulni.

Délután már a hajó szénkészletefogyatékán volt, ugy, hogy azt hittük, ha estig kikötőbe nem utunk, mindnyájan elvesztünk. Az árboczkosárban ülő matróz délután 4 órakor pillantotta meg a szárazföldet, A menekülés a csodával volt határos, mivel a hajó az utolsó kőszénnel épen csakhogy a Bosporus torkolataig elbirt jutni. A városban nagy örömmel fogadták megmenekülésünket; az udvar és a magas porta gratuláltak. Ma reggel érkeztünk meg Konstantinápolyba, az elutazás azonban csak a legközelebbi Lloyd-gőzössel lesz lehetséges." (Aláirva: a küldöttség.)

A czeglédi küldöttség Kossuthnál.

Turin, jan. 24.

Két napi folytonos utazás után hétfőn este 11 órakor Milanóba érkezvén, ott, daczára, hogy Simonyi Ernő egy barátjához levelet irt, miszerint számunkra lakás után nézzen, nem találtunk semmi előre megrendelt szállásra s az éj késő óráiban kellett helyet keresnünk, mig egy hotelben nyugalomra hajthattuk fejünket.

Másnap Turin utczáin keresztül zászlókkal vonultunk az indóházhoz. A küldöttség sok tagjának kalapján háromszinü toll lengett. Vicinalis vasut vitt bennünket a kis Baraconne (al Collegno) községbe, a hova husz percz alatt megérkeztünk.

Collegno 10—15 házból áll, valamennyi kert közepén. Pompás vidék tárul fel előttünk, melyet magas hegyek környeznek, most vastag hólepellel boritva. Ragyogó szép nap kedvezett nekünk. Kossuth lakának kertjében az ajtó előtti kiszökellő lépcsőn fogadott bennünket. Feketébe volt öltözve. Sápadt arczát nyájas kifejezésü, meleg tüzü szemek élénkitik. Megjelenése bűvösen lebilincselő hatással volt reánk. Dobos, a küldöttség vezére, már ma beteg volt s midőn Collegnoba érkeztünk, a meghatottságtól alig tudott szólani. Simonyi beszélt először átalánosan ismert részletező modorában.

Dobos beszédére (melyet már közöltünk), Kossuth mély megindulással ekkép válaszolt:

„Kedves barátaim! Engedjék igy szólitanom. Az olasz nemzeti viszonyok akként alakultak, hogy ugy élek mint laktalan szigeten; baráti viszonyban senkivel sem állok, elvadultam az emberektől. Az örökös magány és a hazafiui fájdalmak minő rohammal költék fel azidegrázó érzelmeket! Van e találkozásban meginditó, önök elhagyták lakaikat, tüzhelyeiket, családjaikat, hogy nekem meghozzák a megemlékezés üdvözletét, hogy megemlitsék a hontalanságból haza térésemet Önök nem lesznek megelégedve, de én az indok helyességét, mely önöket ide vezette, elismerem, és teljesen érzem a hála kötelezettségét. Bár adta volna isten, hogy e rendkivüli megemlékezés fenekén üröm ne legyen; de van, mert nem igy szólnának hozzám, ha az intézmény, a melyet én hintettem el, oly gyümölcsöző és sikeres lett volna, mint azt óhajtjuk. Különben önök ugy szólhattak volna hozzám, hogy én elmondanám: bocsásd el uram a te szolgádat, mert látták szemeim a haza küldötteit, de önök nem igy szólanak.

(Vége köv.)

A székely közgazdasági egylet feliratа a képviselőházhoz.

Mélyen tisztelt képviselőház!

A székely mivelődési és közgazdasági egylet, mint Magyarország legerdősebb vidékei egyikének a Székelyföldnek erdőgazdasági ügyekben is képviselője, ezen hivatásából, valamint a 1876 aug. 30-ki közgyülésen hozott határozatánál fogva is mulaszthatlan kötelességének ismeri a mélyen tisztelt képviselőházhoz alázatos kérést intézni az iránt, hogy a nemcsak helyi, de általános országos érdekek által is sürgősen igényelt erdőtörvény mielőbbi meghozását eszközölni méltóztassék.

A székely közgazdasági egylet habár alaposan utalhatna azon általános közgazdászati tényezőkre is, melyek Magyarország erdőgazdaságának érdekében halaszthatlanul követelik egy korszerü és az erdőgazdaság ápoló fejlesztését biztositó erdőtörvény megalkotását, mindazonáltal jelen kérelmét csupán az általa képviselt vidék helyi viszonyaiból eredő következő tényekkel kivánja indokolni.

A székely nép által lakott vidék termőföldje legnagyobb részben feltétlen erdőtalajt képezvén, ama már is köztudomásilag tulnépes országrésznek gazdasági életereje és megélhetése az erdőkre van utalva. Ez erdők azonban az utóbbi pár évtized alatt lefolyt általános gazdasági válság és az országos viszonyokból kifolyólag a népre fokozódva nehezedő terhek következtében mint forgatható tőkét képviselő birtokrészek igen nagy mértékben és számos helyen a talaj termőképességének erején felül lettek igénybevéve, ugy hogy ma, fájdalom igen terjedelmessé lett azon erdőterületek térfogata, melyek a legkisebb költséggel végrehajtani kivánt pazarló erdőkihasználásnak áldozatul estek. E területek pedig az melyek a földmivelés semmi más mivelési ágára nem alkalmasak, ha minél előbb kellő gondozás és a föld termőerejének törekvő kezelés alá nem vétetnek, nemcsak mint gazdasági jövedelmi források, de mint az adóállomány tárgyai is örökre megsemmisülnek azon szántó és egyéb gazdászati czélra alkalmas más földterületekkel együtt, melyeken a pusztákká vált hegyoldalakról lecsapó ár- és vizmosások szabályzatlan helyzetükben kényök kedvök szerint üzik pusztitásaikat. Hozzájárul mindehez még az is, hogy a faanyagok usztatására és tutajozására alkalmas folyók és patakok mikénti használhatása törvényesen szabályozva nem lévén e körülmény az erdőhasználat czélszerü gyakorlása elé számos akadályokat gördit s e mellett a tutajozást teljesitő munkás-népet is tetemes költséggel és idővesztéssel terheli.

A székelyföld lakosságának kézi munkaképessége legkiválóbban az erdei munkák végzésében és erdei vagy faipargyártmányok készitésében állván, az erdők elpusztulásával vagy a felhasználására alkalmas állagoknak kiméletlen fa-üzérek részéről, az erdő felujitását teljesen figyelmen kivül hagyó s napjainkban is folyamatban levő rohamos felhasználása által, ezen országrész lakossága munkájának érvényesithetésétől s ezzel ugyszólva mindennapi kenyerétől fosztatik meg. De nem kevésbbé van marhatenyésztése is veszélyeztetve az által, hogy a fakészlet felhasználása előtt okszerüen igénybevehető ló erdei legelő helyét, az uj erdő nevelésének elmulasztása következtében, sziklás és vízszegény kopár hegyoldalok váltják fel.

Az előadottakban röviden jelzett körülmények meggyőződésünk szerint eléggé élénken indokolják a m. t. képviselőház előtt is bölcsen ismert azon szükségességet, mely az erdőtörvény sürgös meghozását kivánja. Tisztelettelje sen kérjük azért a m. t. képviselőházat miszerint a magas kormány figyelmét felhivni méltoztatnék arra, hogy a tudomásunk szerint már 9 év óta kész erdőtörvényjavaslatot alkotmányos tárgyalás végett mielőbb a képviselőház elé terjeszsze.

A székely mivelődési és közgazdasági egylet nevében.

Budapest jan. 12. 1877.

Hajós János s. k.
az egylet elnöke.

Buzogány Áron s. k.
az egyl. titkára.

A dévai állami tanitóképezde ügyei a nyilvánosság előtt.

Előadja Réthi Lajos Hunyadmegye tanfelügyelője.

III.

A „Madzsar Jánoson történt méltatlanság."

(Folytatás.)

Még csak a fizetésemet sem tették első rendüvé; pedig azt annyi törekvés, annyi elösmerés és oly nehéz uj munkába állitás után csakugyan remélhettem.

És mindettől fenáll a világ a maga módján; csak attól készül összedőlni, hogy Madzsar Jánost jobban javadalmozott állomásba tették, mint a minőben volt.

Oh! Oh!

De Madzsar Jánost nem csak ol lehetett, hanem el is kellett rendelni a dévai képezdétől.

Volt erre ok elég, a melyek közül megemlitek egy nehányat.

Első él nagyon nevezetes az, hogy ő maga is elvágyott innen. Röpiratában előadott két esetet, a mikor egy román nemzetiségü tanárét ajánlotta kicseréltetni magát, én beszéltem el fentebb.

Tehát a mikor eltették, csak is az ő kérése teljesedett. De az igazgató tanács is azt ajánlotta hogy innen el kell vinni. A közokt. miniszterium ugyanis az ideiglenesen alkalmazott tanerők véglegesitése iránt véleményt kivánván az igazgató tanácstól, az 1874. márczius 16-dikán kelt jegyzőkönnyve 9. száma alatt Madzsarra nézve igy nyilatkozott:

„A tanitóképezde igazgatója Madzsar János oly helyre, hol a román nyelv birása nem föltétlen kellék, véglegesitésre felajánlandó!" Tehát akárhová, csak ide ne.

Ennek megfelelőleg a képezdénél levő többi tanerő véglegesittetett, és ő nem. Ő azonban ezt szörnyü zokon vette és panaszkodni, kérelmezni kezdett a miniszteriumnál.

A miniszterium egy izben, azigazgatótanács határozatára hivatkozással, elutasitotta; de ő ujból kérelmezett, s a mint röpiratában emliti, közbejárói is voltak.

Elég az hozzá, hogy — az előzmények számbavétele mellett egészen váratlanul — egyszer csak kineveztetett véglegesen a dévai m. kir. képezde igazgatójává, de azzal a kikötéssel, hogy a román nyelvet tanulja meg. Ő azonban a román nyelvet nem tanulta meg s ki is jelentette, hogy saját meggyőződése szerint arra nem kötelezhető.

Ha semmi egyéb nem volna, el kellett volna rendelni ebből az egy okból, mert nem teljesitette azt a feltételt, a melyhez kineveztetése kötve volt, s mert lehetetlen jól igazgatni egy olyan tanintézetet, a meylnek két nyelve közül egyiket az igazgató nem érti.

Mondjak-e még több okot?-

Mondhatok akármennyit.

Az intézetnél a szaktanitókon kivül volt öt előadótanár; azok közt csak egy olyan, a ki Madzsar ellen a tanfelügyelőség vagy az igazgató tanács előtt panaszt ne emelt volna.

De nemcsak a tanárok, hanem az ifjak is folyvást panaszkodtak az igazgató bánásmódja és intézkedései ellen. Sőt külső hatóság, azon állandó bizottság is, a melyet a reáliskolai ügyekben küldött ki Hunyadmegye közönsége, kért nálam elégtételt a Madzsartól szenvedett sértés miatt.

Hogy az ifjak ingerültsége s ennek következtében tiszteletlensége mennyire ment ellene, arra csak egy esetet beszélek el.

1875. nyarán én fürdőn voltam betegség miatt.

A vizsgákat s igazgatótanácsüléseket Góga Ilyés másodtanfelügyelő vezette. Egyszer csak megjelent egy egész csoport képezdei ifju s kérték, hogy az igazgató elleni panaszukat vegye föl ülésben az igazgató tanács. Az ifjak kiutasittattak, de egyenként bebocsáttatván, kihallgattattak s az igazgató eltávolitása után lényegileg az ifjak kérelme értelmében határozott az igazgató tanács.

Hiszen egy ily jelenet egymagában elégséges örökre képtelenné tenni akárkit az igazgatóságra.

S nehogy az intézetben uralkodó szellemnek, vagy az itteni környezetnek tulajdonitsa valaki az ilyen jeleneket, megemlitem. hogy a „sikkasztó" Balázs s a mostani igazgató Sándor Domokos intézkedései ellen soha egyetlen panasz, de még csak felebbezés sem emeltetett sem a tanárok sem az ifjuság részéről. Nincs is affélének helye egy jól vezetett tan- és növelőintézetnél.

(Vége következik.)

Igazgatói jelentés

a „Székely Keresztuurköri népbank" 1876-ik évi állapotáról.

A czimzett népbank e hó 21-ikén Sz.-Kereszturon tartott évi közgyülésén annak igazgatója a következő jelentést olvasta fel:

A „sz.-keresztuurköri népbank" negyedik esztendejének állapotáról a következő jelentést van szerencsém a t. közgyülés elé terjeszteni:

Intézetünk a mult évben nevezetes változáson ment keresztül. Alapszabályai a keresk. törvény értelmében módosittatván, egyszersmind a tapasztalás által kivánatosnak bebizonyult javitásoknak is alávettettek s az uj czég-átjegyzés megtörténtével érvényesittettek is. Leglényegesebb módosulás benne a felügyelő-bizottság érdekében igen nagy horderővel bir. Másik nevezetes módositás az, hogy minden tagtárs öt évi betéteit, kamataival együtt a 6-ik év végén kiveheti s egy következő öt éves cyclusra tagja marad a társaságnak. Ez által két, fontos czél van elérve: egyik a bank folytonos fennállása, másik az, hogy felesleges és körünkben nem forgatható tőke, ok nélkül nem halmoztatik a pénztárba, hanem az minden ötévben egy-egy tőke-rajt bocsát ki magából a tagok feltétlen rendelkezésére. Hogy ez czélszerü intézkedés, hogy a bank hitele ez által csak szilárdul s a tőke elhelyezés bajba nem sodor: ebben már a mult évről meglehetett bizonyosodni. Elmondhatjuk ugyanis, hogy tagtársaink szükségletét jelenlegi tőkénkkel csaknem képesek vagyunk kielégiteni. Már a multév vége felé nem igen kelett senkinek egy két hétnél tovább várakozni a kivánt kölcsönért, kivéve azon esetet, ha kezesei elfogadhatók nem voltak.

A mi a kezelést s átalában az üzlet alaki oldalát illeti, az határozottan terhesedett a tőke és tagok szaporodásával. Ez irányban a szükséges javitásokra nézve mindjárt elő terjesztetnek a felügyelő bizottság javaslatai.

Én az alkalommal csupán a státisztikai adatokkal kivánom megismertetni a tisztelt tagtársakat.

Az egylet tagjainak száma a lefolyt évben 307-ről 490-re emelkedett, tehát 183-al szaporodott. Ezek közül azonban leszámitván a tagsági jogot betéteinek megszüntetése folytán elveszitett 49 volt tagtársat s a részint elhalálozás részint eltávozás következtében kielégitett 10 tagtársat. 1876 végén a tagok száma volt 431. Valóságos szaporulat egy év alatt 124.

A multévről azonban ismét többen vannak, a kik betéteikkel vagy elmaradtak, vagy pedig azt teljesen abban hagyták. Ezek részére határidőt kitűzni a mai gyülés feladata. Azok száma, kik 5—53 hét ily késedelemben vannak, 48-ra megy Ezek névjegyzéke összeállitva rendelkezésre áll,

20—200 frtig terjedő kölcsönt 383 tagtárs élvezett a lefolyt év alatt. Tehát a tagok legnagyobb része élvezte a társaságunk által nyujtott előnyt az olcsó kölcsönben (8%).

A mi a kölcsönök törlesztése és viszszafizetésében való pontosságot illeti, ebben még mindig sok kivánni való van hátra. Látszik hogy még gyermeknép vagyunk a pénzpiaczon és nem értjük azt, hogy az egyén legfőbb hitele a pontosság — s hogy a pontatlansággal nemcsak hitelt veszitünk, hanem további megkárosodásnak kiteszük magunkat, milyen pl. a perköltség, késedelmi kamat. Pedig a banknak perelnie kell a késedelmeseket, mert ha az ő lágymelegsége miatt a pontatlanság nagy arányokat ölt, ebben mindnyájan károsodhatunk. Ezt eddigelé sikerült kikerülnünk s igy abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy nemcsak felszerelési költségeink vannak törlesztve s minden tagtárs betétei s ezek kamatai teljesen fedezve, hanem még egy pár száz forint tartalékalappal is rendelkezünk. A pénz kezeléshez szigoruság és pontosság kell! Enélkül nincs bizalom s bizalom hiányában ki adná pénzét kezünkbe?! Ennek kifolyása az hogy jelenleg 38 pontatlan tagtárs van beperelve — és mintegy 50 beperelésre kiirva, kik egy hét alatt szintén érezni fogják pontatlanságuk szomoru következményét.

A tagok törzsbetétei a 6%-al együtt ez év folytán 11755 frt, 85 krra emelkedtek. A mi szembe álitva az azelőtti évi 6936 frt 51 krral, egy év alatt 4819 frt 35 kr tőkegyarapodás.

Forgalomban levő tőkénk az év végére 12458 frt 14 krra emelkedett és ez összeggel a lefolyt évben 19999 frt 92 kr forgalmat eszközöltünk.

A négy hónaponként három részletben törleszthető kölcsön igen czélszerü rendszernek bizonyult be. Éppen ugy a napi biztosoknak nyujtott mérsékelt napidij is.

Ezek után helyet és időt engedve az előterjesztések feletti tanácskozásra, abban sikert s becsületes törekvéseinkre áldást kivánok.

Sz.-Kereszturon 1877 jan. 21.

Kozma Ferencz,
a sz.-keresztuurköri népbank
igazgatója.

A tordai korcsmárlási jog kérdéséhez.

Az „Ébredés" több számában egy áramlata indult meg a támadásoknak, melyek a Torda város közvagyonát képező vámvételi jogok, valamint a tordai kebeles polgárok tulajdonát képező korcsmárlási jogoknak neki rontanak s „Igazmondó", valamint „Aranyosmenti" az „Ébredés"-ben vélték feltalálni azon archimedesi pontot, melyre lábokat megtámasztva, „viribus unitis" a világot sarkaiból valótlan állitásaikkal kiforgathatni vélik.

Tanácsunk ez ügyet hirlapi térre vinni nem czélozta, minthogy a vámtariffák illetékes ellátás végett a megfelelő ministeriumok előtt vannak, kik is azokat érdemileg megbirálhatják, erre nézve a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara, valamint Torda-Aranyosmegye képviselő bizottságának véleményes jelentéseiket birván, ugy szintén, biráskodhatnak az azok összeállitása és felterjesztése körül követett s törvény által szabályozott eljárás felett is, mindazonáltal ki kell nyilvánitanunk, miszerint ugy a „Magyar Polgár" rendes levelezője, valamint a „Kelet"-ben Nagy Albert ur ez ügyre vonatkozólag a valóságot irták meg.

Az „Ébredés" közelebbi egyik számában azonban a kebeles polgárok pálinka-korcsma jogának haszonbérbe adásáról irván, ezt oly szinben adja elő, mintha a tanács a városi közönség korcsmajogát adta volna ki, még pedig ugy intézvén a dolgot, hogy azt saját tagjai kezére játszodja etc. etc.; holott a kiadott jog nem a városi közönségé, hanem a kebeles polgároké s azt a kebeles polgárok bizottmánya adta ki, nyilvános árverezésen, hol az igéret nagysága volt a döntő. Ezen meséjök is leszállt tehát azon niveaura, mint a helybeli dalkörnek tulajdonitott tüntetésről irt valótlan közlemények. 18-ik számában pedig „Igazmondó" (?) ujolag neki ront a város tanácsának s a felvett álnevet bitorolva, oly vádakkal illeti, melyeket észrevétel nélkül nem hagyhatunk s azokat a rágalmazónak szeme közé visszadobjuk, ki önérdekére a közjó palástját akarja venni s nem átalja a haszonlesés czéljaira a város közönségének javát megtámadni, a polgárság nyugalmát felzavarni, üzérkedésének államot, megyét, várost és társadalmat alárendelni. A nélkül, hogy a rágalmazó czikk részleteire kiterjeszkednénk, „Igazmondónak" (?) csak azt hozzuk emlékezetébe, hogy a behozatali dijszabályzatot nem a tanács, a mely arra nem illetékes, hanem a város képviselő testülete állitotta meg, támaszkodva a városnak régi időktől fogva gyakorolt jogélvezetére s nem uj tariffát készitett, hanem a régit alkalmazva a métermértékekhez azt ezen módositás folytán megerősités alá felterjeszteni határozta; s igy megkárositási szándék egyátalában szóba nem jöhet.

A képviselőtestület által módositott dijszabályzat Torda-Aranyosmegye tkts képviselő bizottságához benyujtatott, hol az tételenként tárgyaltatott s a jóváhagyás véleményezése mellett a nagyméltóságu m. k. belügyminister urhoz felterjesztetett.

Mi szükség volt ily szabályszerü eljárás mellett azon álmodozó czikksorozatra, melyek az „Ébredés" által akarják e hivatalos ügyeket elláttatni? Az a szükség, mert a „nem perlekedő" hires magyar társaság*) üzleti czéljainak ezen szabályos eljárás sehogy sincs inyére s a tanács becsületességét abban látnák, ha a városi közönség érdekeit az övéknek alárendelik.

Egyebekben nem conturbáljuk az aranyosmenti vagyis aranyos-polyáni archimedesek circulusait, mert azok értékökre és igazságukra nézve megfelelnek a circulus alakjának vagyis a 0= nullának.

Torda, 1877. január 26.

A tanács.

Jogi rovat.

A büntető codex.

A képviselőház jogügyi bisottsága e 7-iki ülésében befejezte a büntető-codex rágalmazás és becsületsértésről szóló fejezetének tárgyalását. A 258. §-nál Szilágyi kifogást tesz az ellen, hogy az osztrák delegáció a rágalmazás vagybecsületsértés ellen csak a kölcsönösség feltétele alatt részesitendő a jogvédelemben. Percel miniszter kéri a §. megtartását, nem ellenezvén, hogy a bizottsági jelentésben a kormány felhivassék a jogvédelem kölcsönösségének kieszközlésére. A bizottság ez értelemben elfogadta a §-t. — A 259. §-nál Szilágyi inditványára kimondatott, hogy magyar vagy közös miniszterek ellen rágalmazás vagy becsületsértés esetében csak akkor van hivatalból való bónvádi eljárásnak helye, ha „hivatales eljárásukra vonatkozólag" sértettek meg. — A 262. §. szerint holtak elleni rágalmazás vagy becsületsértés miatt a bünvápi eljárás csak a megholt gyermekei, szülői, házastársai vagy örökösei által inditványozható. — Pauler előadó inditványára e ?-ból az „örökösök" kihagyattak.

Nyilt számadás.

A gróf Zichy Pálné szül. gróf Kornis Anna ő méltósága elnöklete alatt Budapesten rendezett történelmi müparkiállitás jövedelméből báró Bornamisza János ur ő nagyméltósága utján az udvarhelymegyei árvizkárosultak felsegéllésére mult évi november havában kezemhez juttatott 500 frtnyi összeg, tekintettel azon körülményre, hogy a szenvedett kár az egyes árviz károsult megyebeli lakosok anyagi helyzetét mily mérvben sujtotta, mult évi deczember havában következőleg osztatott ki:

(*) Lásd „Ébredés" 1877. 18. sz.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

1. Jánosfalvi községben

Varga János, Varga András, Benedek István, Sándor József belső, László András árvai László Zsigmond, Sándor István pap, Bálint József, Sándor Mozes, Vasas István, Sándor János, Vass András felső, László Áron, Hátszegi Mózes, Vinczi István, Csoma Sigmond, László Károly ifj. Hegyi János, László Károly, özvegy Kapás Ferencz egyenként 2 frtjával,

összesen 40 frtban részesittettek.

2. Szentpéter községben

Máté Mihályné 4 frtban, ifj, Burján Ferencz, Burján Mihály, Miklós Mózes, Tóth András árvái, Tóth Péter, Gergely János, Máté Péterné, Jakab Gergely, Albert Miklós, Székely Mihály, Gábor Ferencz és Vass Mihály egyenként 3 frtjával,

összesen 40 frtban részesittettek.

3. Városfalva községben

Cseke András, Csáka István, László Istvánné, Csepregi Mózes, Gedő Zsigmond, ifj. Jobb Bálint, Bartha Ferencz, Bartha Mózesné, Csiki Ferencz, id. Kelemen Péter id. Jobb András, Máté Lajos, Gál Zsigmond, Vas Ferencz katona, Márkus Sándor, Zoltán András és Ferencz árvái, Kelemen Mózes, Balog András, Gedő Zsigmondné, Gedő Lajos, id. Cseke Mózes, Zoltán Lőrinczné, Sándor Mózes közép, id. Jobb Bálint, Papp András, Sándor Ferencz, Gedő József, Zoltán György, Gedő Ferencz, Albert András, Csepregi János, ifj. Csáka János, id. Zoltán András, Zoltán József szabó, Gedő Mózes egyenként 2 frtjával,

összesen 70 frtban részesittettek.

4. Fiatfalva községben

Lengyel Józsefné, Fazakas János, Fazakas Lajos, Balogh Mihályné 5—5 frtban; Lőrinczi Mihály 4 frtban; Béres (Boeta) Mihály. Czire Mihály, Galaczi György 3—3 frtban; Béres Nyikáné, Boszorád (Mihály) Jánosné, Szőcs Nyikuláj, Demeter János egyenként 2 frt 50 krban. Sárdi István, Árus János Bács Mózesné 2—2 frtban és Puskás János 1 frtban

összesen 50 frtban részesittettek.

5. Kadicsfalva községben

Lőrincz Ferencz. Kovács Imre, Dávid Ferencz 20—20 frtban, Ambrus Márton 12 frtban, Timár János, Lőrincz Istvánné és János, Sándor József 10—10 frtban, Nagy András, Mihály Ferencz 6—6 frtban, Jakab Ferencz árvái 5 frtban Gata Péter 4 frtban, Kedves Ignácz 3 frtban. Kelentáné 2 frt 60 krban, Ágoston Ferencz, Kovács Ferencz, Gegő Ferenczné. Kovács Lőrincz és Sámuel, Kovács J. János. Dani Elekné, János J. 2—2 frtban, Kovács István. László Sándor egyenként 1 frt 50 krban, Kovács D. János, Tibád Lajos, Tibád Károly, Csender Istvánné, Ferencz Péter, Mihály József, András Ferencz, Nagy János, Lata Bálint, András József egyenként 1 forintban,

összesen 155 frt 60 krban részesittettek.

6. Szent-Király községben

Berze Antal 11 frtban, Lőrincz István alsó 9 frtban, id. Bálint Pál, ifj. Bálint Pál, Berze, Imre, Kovács István 8—8 frtban, Lőrincz János, 7 frtban, Lőrincz Elek alsó 6 frt 60 krban, Bodó Pál 5 frtban, Kovács Mózes, Balázs Ferencz 4—4 frtban, László János nagy, Lőrinez Elek fel, Berze Pál, Bálint J, Sándor, Lőrincz János, Berze Mózes, ifj. László János, Bálint Simon 3—3 frtban, László Péter árv., Berze Alajos árv., Lőrincz György 1 frt 50 kr.—1 frt 50 krban, Lőrincz Mózes 1 frt 30 krban, Bálint Ignácz, f. Berze Gergely, László László és János. Kovács Pál nagy, Kovács Mihály, Balázs Albert fel., ifj. László Imre, Bodó Gáspár, Tibodi Ignácz, Elekes Balázs, Berze Bertalan, László Antal, László Imre, Berze Pálné, László Domokos, Bálint Lukács, Gergely Miklós, Gergely László, Berze Gergely árv., Tibodi Ferencz, Kandó Ádám, Balázs Mihály, Bálint Bálint, Bálint János árvái Dombi János, László Imre 1—1 frtban,

összesen 135 frt 40 krban részesittettek.

7. Tibod községben

Nagy Áron 10 frtban részesittetett.

Ezek szerint összesen 500 forint osztatott ki. Székely-Udvarhelytt, 1877. évi jan. hó 12-én.

Dániel Gábor,
főispán.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

„Nemzeti szinház“. „Samu bácsi.“ Szinmű 4 felvonásban; irta Sardou V. ford. Feleki József. A kolozsvári szinpadon először előadatott 1877. január 27-én.

„Samu bácsi“ nem egyéb, mint az amerikai democratia persiflirozása az aristocratico-conservativ franczia democratia által. Aristocratikus democratia és royalistikus respublica: ez meglehetős feneketlen képtelenség ugyan, de még sem akkora, mint a milyent és a mennyit fölereszlve egy csomó roszhiszemű ferditéssel, czélzatos ráfogással és szellemdús ötletekkel a „Rabagas“ és „Benoiton család“ genialis szerzője „Samu bácsi“-jában rakásra halmozott.

Pedig bármennyire is szolgálatában álljon valaki a legitimista, orleanista, bourbon és más conservativ irányzatoknak, — mint a hogy ezeknek áll szolgálatában Sardou valamennyi iránydarabjával: — annyit pirulás nélkül nem tagadhat meg Amerikától, hogy az újvilágot az a hatalmas és egészséges demokratikus és liberalis szellem tette oly irigyelt nagygyá, mely szellemet lehet elferditni, rágalmazni és meghazudtolni, de a mely szellemnek köszönheti a vén Európa is, hogy 1789 óta annyit a mennyit haladott az egyenlőség, szabadság és munka utján.

Azok, a kik azt állitják, hogy Victorien Sardou „Samu bácsi“-jában tulzott színekkel festette az amerikai társadalmi kinövéseket, azok igen kiméletesek, a mit e mű kétségtelen irányzatossága mellett nem érdemel meg.

Nem kell hogy valaki Amerikában járt legyen arra, hogy kimerje mondani, miszerint Sardou roppantul hamisitott, mikor „Samu bácsi“-jában az amerikai democratismusra azokat az absurdumokat fogja rá, még pedig félreismerhetetlen czélzatossággal, mint az amerikai demokratikus szellem természetszerü kifolyásait. Mert, hogy az a képtelenségig fokozott „férjvadászás“ nem eo ipso folyamánya ennek a szellemnek, hanem bármely európai nagyváros romlott levegőjében bujáu tenyész; hogy az „érdek-házasság“-nak az a nemes intézménye sokkal ismeretesb és régibb keletű a mi európai conservativismusunk talajában, hol tudvalevőleg, különösen a „magasb“ társadalmi rétegekben, kancsal szemmel néznek minden „mésailiance“-ot és a „historiai“ családok tekintélyének, vagyonának és befolyásának fentartását — à tout prix — a sziv megkérdezése nélkül összekovácsolt „érdek-házasságok“ utján vélik legczélszerübbnek; hogy a „szavazat-vásár“ a világért sem ismeretlen institutió a mi erkölcsösen anti-republicanus földrészünkön sem, hol a szegényebb alsóbb osztályu választókat sokkal inkább tekinti megvásárolható lelketlen tömegnek a politikailag már kevésbbé, de társadalmilag még most is kiváltságoltak előitélete és lenéző felfogása, mintsem a minden czimet és traditionalis megkülönböztetést perhorrescáló amerikai demokratismusnak az egyenlőségre alapitott szervezete stb., stb: mindezt csak az tagadhatja, a ki fából vaskarikát akar csinálni a ki még a carricaturán is tul akar menni, — be egészen a ráfogásba, bizonyos jól kigondolt czélzatból.

De, igazság, nem politikáról kell szólnunk, hanem Sardou „Samu bácsi“-járól.

De hát nem tehetünk róla, ha ez ujdonság élesen marquirozott irányzatossága annyira provokáló, hogy önkénytelen is politizálni kezdünk, mikor Sardou uj darabjáról kellene referálni,

Különben a politizálással szinte eleget tettünk is kötelességünknek. Asrtheticum és dramaticum tekintetében nincs mit sokat mondanunk a szellemdus franczia szinműiró új müvéről. A „irány“ kiőlt belőle majd minden drámaiságot, a mi különben minden iránydarabbal közös fatum. Tán egyetlen egy müvében sem olyan laza a compositió, mint a „Samu bácsi“-ban; a két első felvonás két tableanx, állitólag az amerikai társadalomból, minden cselekvény, minden bonyodalom, minden mese, minden jellemfetés- és fejlődés nélkül, sőt még az expositiót sem adja meg itt a szerző, hanem e helyett bemutatott egy csomó typicus alakot, tele a hihetetlenségig absurd. bizarr vonásokkal. A harmadik felvonásban aztán megkezdeti szerző az actiót, a melyet aztán abban és az utolsó (4-dik) felvonásban, kétségtelenül igen mesteri, hatáskeltő jelenetezéssel és fordulattal le is bonyolit,

Azonban, az irányzatosság annyira dominálja az egész müvet, szerző annyi bizarr és absurd vonást használ, ecsetjével oly vastagon fest, hogy — nem is számitva a mű drámaiatlan szerkeztét — lehetetlen zavartalan aesthetikai élvezetnek adnunk át magunkat; a hatás megvan ugyan, de olyan, a milyent minden tulzás kelt a szemlélőben: mosolygunk s nevetünk, mint minden carricatura és parodia fölött, legyen bár az még oly durva is.

Hanem annyit meg kell adnunk a genialis franczia szinműirónak. hogy e müvében sem tagadja meg magát franczia „esprit“-je: oly ügyesen mutatja be tableauxit, annyi finom aperçuvel, annyi meglepő fordulattal szövi tele a dialogokat és trialogokat, melyeket néha 6—7 személy közti beszélgetéssé tud leleményessége szőni, hogy a néző érdekeltségét mindvégig a legéberebb feszültségben tartja. Egyszóval ily népszerütlen célzatossággal, ily odiozus irányzatossággal s mégis ilyen szellemdusan annyi paradoxont csak egy Sardou geniális, mesteri keze merészelhet és vihet keresztül, s hozzá még ezen felül teljes hatással.

A mi az előadást illeti: azt, tekintve, hogy első volt, elég sikerültnek mondhatjuk. A szerepek mind a legjobb kezekben voltak, mindegyik épen annak a kezében, a kinek a szerepkörével és képességeivel legjobban talált. Nehány próba még elfért volna s különösen az „ensemble“-okban nagyobb folyékonyságot, gyorsabb menetet s több biztonságot nem vettünk volna roszneven; nó de ahoz képest mindenki megtette a maga kötelességét. Különösebben ki kell emelnünk Szentgyörgyi (Tapplebot), Szacsvai (Rochemort), Földényi (Ulysses) és Kassai (Jedediah) urakat, még pedig első sorban azért, hogy nem tuloztak; ellenben Mátrai (Fairfax), Szombathelyi (Nathaniel) és Ditrói (Jyp) urak roppant durva vonásokat használtak, holott már a szerző is elég rikitó szinekkel festette ez alakokat. Másfelől az est női szereplőinek mindnyáját teljes elismerés illeti meg, még pedig legelől E Kovács Gyuláné asszonyt, a kinek régóta nem sikerült egy szerep sem úgy, mint a mai (Bellamyné asszony); továbbá D. Boér Emma (Sarah) asszonyt, Komáromi Mari (Izabella) kisasszonyt és Ditróiné (Angela) asszonyt.

Végül registálnunk kell a tele házat s hogy a közönség elég jól mulatott, kivéve az előadás elejét, a mikor a közönség maga magának roppant sokat alkalmatlankodott a folytonos tüsszögéssel, köhögéssel, fészkelődéssel és orrfuvással, a mik miatt az első felvonásból alig lehetett valamit hallani.

S. A.

A „KELET“ magán-távirata

Feladatott **Budapesten** jan. 29 d. e. 11 ó. 30 p.
Érkezett Kolozsvárra jan. 29 d. e. 11 ó. 10 p.

A Deák Ferencz emlékére szentelt ünnepély tegnap az akademiában nagyszerüen, a nagy halott nagy nevéhez méltóan, folyt le, Csengeri Antal emlékbeszéde és Szász Károly ódája roppant hatást tettek a jelenvolt nagy közönségre, melynek soraiban a kir. udvar részéről br. Nopcsa udvarmester s Festetics grófnő jelentek meg

A miniszterek ma utaztak föl Bécsbe az utolsó értekezletre a kiegyezési kérdésben.

Abdul Kerim megvizsgálja a dunai vonalat. Négy dunai monitort angol tisztek vezényelnek.

A „Golos“ — mely tudvalevőleg Gorcsakoff félhivatalos lapja — **a belgrádi „Istok“ czimü lapnak arra a felszólitására, hogy Szerbia várja Oroszországtól a jelt a háborura, — kijelenti, hogy ez tévedés, mert Oroszország soha sem bátoritá Szerbiát a háborura; védte ugyan érdekeit, de ebből nem következik, hogy Oroszország érte háboruba is menjen.**

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. jan. 29.

— **Nagy hazánkfia:** Deák Ferencz elhunytának évfordulója alkalmából ma (hétfőn) délelőtt 10 órakor ünnepélyes gyászmise volt a főtéri rom. kath. plebániai templomban. A szentélyt és oltárt, valamint a templom mindkét portaláját gyászlepel boritá, a nagy oltár előtt pedig egy diszes ravatal állott. A gyászmisét a plebános: főt. Veszely Károly ur mondta s a templomot nagyszámu ájtatos közönség töltötte meg, városunk minden rangu és felekezetü hiveiből, kiknek soraiban ott voltak a megyei és városi tisztviselők, élükön a főispán: gróf Eszterházy Kálmánnal, továbbá a közös hadsereg és honvédség törzstisztikara, a királyi törvényszék, járásbiróság, ügyészség, pénzügyigazgatóság, bánya- és jószágigazgatóság, fővám- és adóhivatal s még más közhatóságok és testületek tagjai. A requiem alatt a chorusban működvelők, a conservatorium és szinháznak több tagja által, a szinházi és conservatoriumi zenekar zenéje mellett Verdi Manzoni-miséjéből adtak elő egyes részleteket.

— **Főt. Ferencz József** unitarius püspök ő méltósága tegnap (vasárnap) d. e. 11 órakor tette le az ő felsége iránti hódolati esküt, mint a magyar unitárius egyház tavaly választott püspöke, az udvarhelymegyei főispán s egyuttal egyik unitarius egyházi főgondnok: Dániel Gábor, mint királyi biztos kezébe. Az ünnepélyen, mely a főiskola nagytermében tartatott az egyházi képviselő-tanács nyilvános ülésében, nagy közönség jelent meg mind az unitárius egyház hivei mind városunk más felekezeti lakósai közül, ugy hogy a nagyterem zsufoásig megtölt. A kir. biztos hosszabb beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt s a püspököt az eskü letételére felszólitván, s azt az uj püspök ur letevén, nagyszabásu beszédben fejtegette az ünnepélyes actus jelentőségét. Erre a képviselő tanács nevében Derzsi J. főjegyzői helyettes üdvözölte az egyház uj főpásztorát. Az eskületételi ünnepélyt a püspök ur vendégszerető házánál rendezett ebéd zárta be, melyre mintegy 80 vendég volt hivatalos az egyház és városunk notabilitásai közül; természetesen a lakomát elmés toasztok egész legioja fűszerezte

— **Remmert Mártha** kisasszony második hangversenye tegnap (vasárnap) még nagyobb diadallal folyt le, mint az első. Délelőtt ½12 óra és ½2 között volt a szinházban és daczára a nálunk szokatlan időnek, a legdiszesb közönség töltötte meg a házat. A t. müvésznőt enthusiastikus tapsvihar fogadta, a mint először a zongoránál helyet foglalt. Két Wagner-féle piècet adott elő először: „Lohengrin“-ből, Liszt átiratában; s a mint a zongora hurjai a müvésznő mesteri kezei alatt megszólaltak: a közönség lélekzet-visszafojtva hallgatta élvezte s csodálta a brilliáns játékot, melynek minden egyes hangja mintha élne, tombolna, keseregne, zokogna. Az első szám harmadik része egy gyönyörü Liszt-compositió: a „Polonaise“ után aztán ismét fölzajlott a taps s ismétlődött, háromszorosan - négyszeresen minden darab után, melyek között a „Magyar ábránd“ keltett ma is leirhatatlan hatást, azonban „Athen romjai“, Beethovennek ez az antique szépségü kesergése a hellen nagyság romjai felett, melyet Remmert k. a, és városunk jeles virtuosa: Gegenbauer József ur együtt adtak elő két zongorán, továbbá, Liszt szép compositioi: „Élégie“, „Consolation“ és „Rhapsodie“ hasonló müvészi magaslaton állottak és hasonló elragadó hatást gyakoroltak a közönségre. Az intendáns urnak csak köszönettel tartozik városunk műszerető közönsége, hogy még egyszer alkalmat nyujtott a Remmert M. k. a. valóban müvészi zongorajátékát élvezni, a milyenhez hasonlóban egy-egy évtizedben csak egyszer-egyszer vagyunk szerencsések gyönyörködni. Remmert M. k. a. felejthetetlen emléket hagyott hátra a kolozsvári közönségben, emléket, mely a közönség részéröl mindig a legteljesb elismerést és leglelkesültebb fogadtatást biztositja a t. müvésznő részére. A hangversenyből még meg kell emlitenünk Neszweda Anna k. a. közremüködését, ki a „Kesergő lány“ czimü népdalt énekelte tetszés között; és Bacsó Luiza kisasszonyt, ki érdekes „Török népdalaival“ keltett olyan hatást, hogy háromszor kihivták.

— **Egyetemünk ifjusága** f. hó 29-én tartott népes értekezletén elhatározta, hogy nemsokára hazaérkező konstantinápolyi küldöttségét (Thoroczkay Lajos és Bágya Kálmán joghallgatókat) az indoháznál ünnepélyesen fogja fogadni. E végre 11 tagból álló rendező-bizottságot nevezett ki. A rendezőség a fogadtatást már belejentette a rendőrségnél, s az engedélyt meg is nyerte. Ma már falragaszok tudatják a polgársággal a fogadtatást, melynek programmja: 1) Diszmenet indul a „Nemzeti szállodá“-ból az indóházhoz lobogókkal és népzene-karral. 2) Fogadtatás az indóháznál. Üdvözlő beszéd (tartja a 11-es bizottság elnöke Czakó József joghalgató.) 3) Bevonulás a városba, 4) Nagy lakoma a városi vigadóban (Redoutte.) A küldöttség megérkeztének napját uj falragaszok fogják hirdetni. Végre felhivatik a hazafias érzületü polgárság ugy a diszmenetben, mint a banquette-en való részvételre.

— **A sétatéri tó** jégpályája nehány nap óta nagyon megélénkült a derült hideg idő kedvező kegyelméből. Naponként kétszer is vidám zajos társaságok keresik föl s különösen szépeink közül sokat visznek a mamák **a jégre**, anélkül azonban, hogy ezáltal **jégre vinnék** őket. Valóban örvendetes jelenség, hogy közönségünk s kivált az ifjuság annyira felkarolta eme, kedélyt és testet egyaránt felvillanyzó és edző ezenfelül olcsó és kedves mulatságot. Legnagyobb volt még eddig a részvétel tegnap délután, az egész tó jégtükrét elfoglalta a zajongó nevetgélő, olykor-olykor elbukó, de azért mindig rögtön ujabb energiával nekiiramodó mindkét nembeli korcsolyázók vidám társasága, s a katonai zenekar felvillanyozó hatásu zenéje mellett késő szürkületig folyt az élénk mulatság. Mint halljuk, ezután három nap fog játszani a katonai zene, még pedig kedden és csütörtökön délben és br. Drechsler tábornok és Köffinger ezredes urak szivességéből vasárnap délutánonként egészen dijtalanul.

— **A kolozsvári** országos nemzeti szinház müsora 1877. január hó 29-től február 7-ig. 29-én „Tell Vilmos“, 30. „Giroflé-Girofla“, 31. „Jóslat“, febr. 1. „Hangverseny“, 2. „Falu roszsza“, 3. „Kisértés“, 4. „Cserebogár“, 5. „Jakab urfi“, 6. „Kőmives és lakatos“.

— **Hymen.** Karvázy Gyula szerdán tartja esküvőjét a szép Weitloff Antonia urhölgygyel Bécsből. Az egyházi szertartást azerdélyrészi unitáriusok püspöke: főt. Ferencz József ur ő mlga fogja végezni. — Kisérje áldás és édes boldogság a szép firigyet!

— **A helybeli** vasutállomás nehány hivatalnoka az indóházi gépgyár egyik helyiségében kisebb körü tánczvigalmat rendezett szombaton. A mulatság csak halvány visszfénye volt a közelebb mult évek diszes vasuti báljainak, mert a meghivottakhoz képest a megjelentek száma is csekély volt; mindazonáltal a jelenvoltak igen kedélyesen mulattak a hajnali órákig.

— **A nagy-almási** uradalomról a napokban közöltük hogy a r. c. igazgató tanács a r. c. ösztöndij alap javára megakarja vásárolni. A „hivatalos értesitő“ tegnapi számában már aztolvassuk, hogy Goil és társainak Luksch Rozina férjezett Leitner Ferdinándné ellen 122,000 frt erd. földt. kötvény s ennek 1873. jul. 1-től járó 5% kamatai, továbbá 15,285 frt 6 kr, készpénz tőke s ennek 1873. jul. 1-től járó 6% kamatai iránti végrehajtási ügyében, a n.-almási, nyiresi, kásapataki, bábonyi s czoldi 878,921 frt 22 krra becsült ingatlanok márcz. 28-án, esetleg apr. 28-án nyilvános árverésen el fognak adatni.

— **Naszódvidék** egy főuri remetéjéről közöl figyelemreméltó adatokat az élénken szerkesztett „Közvélemény“ mai száma. E remete a conservativ hajlamairól és magyarellenes érzelmeiről ismeretes gr. Zichy Domokos, volt veszprémi püspök. Lakik egy „Meircu“ nevü igénytelen községben, hol a betegek gyógyitásával jótékonysággal és olykor egy kis conservativ politikával tölti napjait, de ez utóbbinak daczára is valódi áldása a magyar gróf a román vidéknek. Miért mondott le e gróf a püspökségről, miért szenteli életét egy előtte idegen nemzetiségnek? E kérdésre a „Közvélemény“ azzal felel, hogy Zichy Domokos volt az, a ki 1843-ban a zalamegyei bocskoros nemességet Deák Ferencz ellen felbujtogattatta és lehetetlenné tette a nagy férfiunak az országgyülésen való megjelenését, a mikor pedig a hazának igen fontos szolgálatokat tehetett volna. E bűne üzte őt a „Közvélemény“ szerint magányába. Meglehet, hogy e magyarázatban is van igaz, saját értesüléseink szerint azonban a gróf visszavonultsága és magyarellenes érzelmei az 1849-iki Zichynek Görgei által történt kivégeztetéséből veszik eredetöket.

— **Marosvásárhelyi hirek.** A helyi „Kemény Zsigmod társaság“ ma (január) 28-kán tartotta meg alakuló közgyülését. Tolnay Lajos a társaság kezdeményezője és éltető lelke, emelkedett szellemü beszédben hangsulyozta, hogy e várost, a székely fővárost megilleti egy ily irodalmi társaság, a hol Aranka és társai ilynemü irodalmi mozgalmait oly szép siker követé, ezután korelnöknek felkéretett báró Apor Károly, körjegyzőnek: Fekete Gábor és az alapszabályok felolvasása után a külön meghivott egyleti tagok irták nevüket alá, majd az alapitó és pártoló tagok névsora lett aláirás végett kitéve és báró Apor Károly kir. táblai elnök, Gyarmathy Sámuel kir. főügyész, (a kik az egylet müködő tagjai is egyszersmind) továbbá Jenei Albert száz forintos alapitványokat irtak alá; a pártoló tagok száma is szépen szaporodott és ezután — bizonynyal — egyre inkább fog szaporodni. Az egylet ezuttal tisztviselőit sem választa meg, a tagok nagyobb számmal való beiratkozásáig és megválasztatásáig egy szükkebbkörü kinevezett bizottságra bizva az egylet ügyeinek vezetését. Szép sikert kivánunk ezen városunk társadalmi életére nagy fontossággal és szép jövővel biró derék egyletnek. A második koszoru-estély tegnap este folyt le a „Transilvania“ termében, az „Apolló“-ban pedig ismét szini előadás volt, zsufolt ház előtt. E koszoruestély fényesebb volt legelegánsabb bálainknál, de ezt megrováskép és nem dicséretül jegyezzük meg. Különösen vagy öt kisasszony és egy pár fiatal asszony méternyi uszályokkal jelent meg, mi a koszoru-estély czéljának félreismeréséről és rendkivüli nagy luxusról tett bizonyságot. Azonban voltak olyanok is, a kik izlésteljesen, de nem fényüzéssel jelentek meg; ezek közül felemlitjük a következőket: Mikó Mari, gróf Haller Antonia, Sándor nővérek, Szabó Eszti, Hajdu nővérek, Bodolla Katinka, Sándor Anna, Móga nővérek, Engel Gizella, Mihály Róza, Csipkés Mari, Kozma Nina, Finta Gizella, Ziegler Hermin, Wagner nővérek, Göldner Mari, Stephani Bertha, Hausenblas Paulin, Molnár Ilon, Eránosz Nina, Gáspár nővérek, Bauer nővérek, Kirsch Anna, Salmen Irén, stb. A fiatal tánczoló asszonyok közül dr. Damokos Antalné, Bothos Gyuláné, Nemes Józsefné, Piposné, Péterfiné stb. A tánczestély rendkivül látogatott volt, 70 pár tánczolt kivilágos kiviradtig. A zenekaron azonban meglátszott, hogy fele a szinházi előadásnál működött, mert gyenge, hogy ne mondjuk rosz volt. A jövő koszoru-estély február 10-én lesz, reméljük, kevesebb fényüzéssel. A korrcsolya bál február 13-án lesz és igen látogatottnak igérkezik, a karzati jegyeket már el is kapkodták.

Argus.

— **A sz.-udvarhelyi** ev. ref. kollegium ifjusága folyó év febr 10-én olvasó egylete javára zártkörü táncestélyt rendez, mely alkalomra a bálanyai tisztet doctor Fehérvári Lajosné úraszony volt szives elvállalni.

— **A hunyadmegyei** elolháosodott magyarok gyermekeinek nemzeti szellemben való nevelésére alakult segélyegylet javára Atzél Péter aradi főispán ur száz forintot adományozott.

— **A brassói** ügyvédi kamara részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint ifj. Szabó Dániel ügyvéd, Kézdi-Vásárhely székhelylyel, a kamara ügyvédi lajstromába folytatólag felvétetett.

— **Szolnok-Dobokamegye** kisnyiresi kerületének képviselője, Hosszu László a deési kir. törvényszékhez biróvá neveztetvén ki, emlitett kerületben uj képviselőválasztás lesz.

— **Br. Bánffy Dezsö** főispán Szolnok-Dobokamegye bizottságát f. évi február hava 15-re rendkivüli közgyülésre egybehivta.

— **Jakab Elek** a magyar tud. akadémia mai ülésében, Szentkirályi Zsigmond felett emlékbeszédet tart.

— **A maros-ludasi** községi iskola alaptőkéjének gyarapitására 1877. február hó 10-én az iskola termeiben tánczestély fog tartatni. Belépti jegy 1 forint. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Gr. Andrássy Gyula** Bécsbe utazott, elutazása előtt azonban egy japáni rendjelet kapott. Japánban csak egy rendjel létezik: ez egy nyolcszögü csillag 32 sugárral. A rendjel 8 osztálylyal bir. Andrássy a legmagasabbat, a 8-ik osztályut kapta.

— **Szentiványi Károly** Magyarország régi gárdájának egy nemes alakja dölt ki szombaton hajnalban. Szentiványi Károly a szabadelvű eszmék egyik jeles harcosa, Deák Ferenc hű barátja és elvtársa nincs többé. Az elköltözött 1802 január havában született Besztercebányán. A szabadságharc küzdelmes napjaiban mint erdélyi kormánybiztos működött, az ötvenes éveket pedig csöndes visszavonultságban töltö, várva a szebb idők bekövetkezését. 1861-ben Gömörmegye egyik választó kerülete egyhangulag képviselőül választá, mig 1876-ban Deák Ferenc inditványára a képviselőház elnöki székébe ülteté. A nemes lélek eltakaritása, hétfőn délután három órakor fog megtartatni.

Távirati tudósitás bécsi tőzsdéről.

Január. 27-án 5% Metaliques 61.55. frt Kamat — — 5% Nemzeti kölcsön 67.40. frt. Arany járadék 7420 1860-iki államkölcsön 11325. Bankrészvények 830 — Hitelrészvények 144.80. London 123, — Ezüst 11.625 Cs. kir. arany 580. Napoleond'or 982½ 100 mark német-értékü 60.50

Urbéri kötvények: Magyarországi 73.50. Temesi 71.50 Erdélyi 71.25 Horvátországi —.—

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Békésy Károly.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Nem hivatalos.

Hirdetmény.

A bethleni takarékpénztár

évi rendes közgyülését

1877. február 22-kén d. e. 9 órakor,

az intézet hivatali helyiségében fogja megtartani.

Tárgyak:

1.) Az intézet állásáról és a lefolyt évi eseményekről teendő vezérigazgatói jelentés.

2.) A felügyelő bizottságnak a lefolyt évi üzlet számadás és mérleg megvizsgálásáról teendő jelentése, azok felett intézkedés és esetleg a felmentvény megadása.

3.) Az igazgatóság kiegészitése. (35) (1—1)

Midőn e közgyülésünkre a t. cz. részvényes urakat ezennel meghivjuk, egyidejüleg felkérjük őket, miszerint azon személyesen megjelenni, vagy magukat meghatalmazottjaik által képviseltetni sziveskedjenek.

Kelt Bethlenben, 1877. január 22.

Az igazgatóság.

---

(36) 1—2)

TECHNICUM FRANKENBERG

(Szászkirályság.)

(800-nál több tanulót kiképezett.)

POLYTECHNIKAI TANINTÉZET

gép- és vasúti technikusok (mérnökök, constructorok, műmesterek) **építészek, vegyészek** s különösen **iparosok** kiképezésére. **Előiskola**, egyszersmind előkészitő az egyéves önkénteszségi vizsgára. Az új tanfolyam kezdődik **április 10-kén.** Tanrenddel s bővebb felvilágositással — a növeldére nézve is — szolgál

az IGAZGATÓSÁG.

1863-ban alapitva. **Csak Witte Ed.-nél Bécsben!** **1863-ban alapitva.**

Stadt, verläng. Kärntnerstrasse 59.

Cotillon-fordulatok.

Tánczmester segélye nélkül **mindenki** a legszebb és legelegánsabb Cotillon-figurákat rendezheti.

Symból-fordulat	2 frt —
Jókey-fordulat, igen elegáns	3 frt 50.
Maszk-fordulat	1.50, 2.50.
Fortuna fordulat	1.50, 3. —
Fantaisie-fordulat	1.—, 2 50.
Tulpan-fordulat	3.—
Kéztyű-fordulat	1.—
Tréfás név-fordulat	2.50.
Ország-fordulat	1.—
Halász-fordulat	3.—
Tölcsér-fordulat	2 50.
Medaillon-fordulat	5.—
Hal- és rák-fordulat	2.50
Borospohár-fordulat	2.50
Páva-fordulat új	5.—
Margit-fordulat	2.—
dtto 12 személyre	3.—
Tegez-fordulat	6.—

Ezenkivül még **sok más fordulat** 15 frtig.

Tréfás

COTILLON-FORDULATOK és JELVÉNYEK

(9) valamint minden (4—5)

báli-czikkek, ékszer, legyezők sat.

Cotillon-jelvények.

50 darabos választékban.

Minden választék mellé finom **krepp- és brillant-jelvények** vannak adva.

1 választék Nr.	0	I	II	III	IV
	1 ft.	1.50,	2.,	2.50.	3.
Nr.	V	VI	VII	VIII	
	4 ft.	5 ft.	6.50,	7.50.	

Cotillon-durranó bonbonok,

12 darab finomúl göngyölve: **Maszksipkákkal** 1 frt, 1.50, 2., 2.50 **Állatfejekkel** 1 ft 50, 2., 2.50. **Egész maszk-jelmezzel** 6, 9, 12 ft.

Cotillon-bokréták,

teljesen pótolják a fris virágot, 50 darab 6 ft., 7.50, 10, 15.

Egy egész **tréfa-tombola,**

25 darabból 3 ft. hatálydarabokkal 5 ft., 6 ft.

Bál-bokréták,

legfin. illatozva, egyszersmind elegáns **legyezők,** 1 darab dobozban 1 ft, 1.50, 2, 3 ft, finomabbak 4, 5 ft.

Álarczok,

gyermekek, nők, férfiak számára, darabja 8, 10, 15, 25, 30, 40, 50 kr.

Jellem-álarczok, például Napoleon, Bismarck, Vilmos császár, IX. Pius pápa sat. darabja 50, 75 kr., 1 ft., 1.50, 2 frt.

Bársony-álarczok, darabja 15, 20, 30, 50 kr.

Állat-álarczok, darabja 40, 50, 75 kr.

Állat-quartettek, 4, 5 ft. 7 ft 50, óriás fókkel 15 ft.

Orrok, darabja 8, 10, 15, 20, 40 kr.

Bolondsipkák, 50 darabja 6, 8 10, 12, 16 20 ft.

Bolondjelvények, 50 darabja 4, 6, 8, 10, 12 ft 50.

Csak WITTE EDÉNÉL!

Bécs, Stadt, verläng Kärntnerstrasse 59, a Heinrichshoffal szemben.

Távsürgöny-czim: **WITTE, Wien.**

Vidékre utánvét mellett.— Ismét elárusitóknak árengedély.

MUCHMAYER-féle liquidatio.

A Muchmayer A. hitelezői által törvényesen lefoglalt összes gazdag árútár, mely áll (1) mindennemü (9—10) **vászon-, asztal- és ágynemű-, szövet-, mider- fehérnemű-czikkből** sat. Továbbá nagy választékú

férfi-, nő- és gyermek-fehérruhából,

portállal s a teljes boltszerelvénynyei együtt, a

Muchmayer A.-féle üzlethelyiségben,

Leopoldstadt, Taborstrasse 9,

törvényes becsár szerint végleg eladatik. A két cs. k. hites becslő által készitett becslési jegyzőkönyv az üzlethelyiségben mindenki megtekintésére ki van téve. Az összes czikkek folyó számmal vannak ellátva, s a jegyzőkönyvben összhangzó számmal megjelölve.

Az árulás megkönnyitése tekintetéből az egész árutár minőség szerint a következő csoportokra lőn osztva: u. m.

I. csoport, minden czikk 75 kr.

Fehér shirting férfi ingek, sima és hajtott elővel.— Valódi szinű perkail-ingek 1000 minta szerint.— Vászon férfigatyák korczczal, vagy pánttal.— Téli tricot mellények, vagy nadrágok minden nagyságuak.— Hat finom férfi gallér, legújabb alak.— Asztal- és kávéteritők minden szinben.— Hat franczia battiszt zsebkendő szines széllel, beszegve.

II. csoport, minden csak 1 frt.

Valódi szinű angol oxford ingek, legújabb minta.— Fehér fonalvászon gatyák minden nagyságban.— Hat hármas gallér, legújabb szabásu.— Tizenkét battiszt zsebkendő szines széllel, beszegve.— Hat valódi vászon zsebkendő, kezességgel, hogy valódi len.— Hat valódi angol battiszt zsebkendő szines széllel.— Fehér férfi ingek, sima és hajtott elővel.— Szines perkail-ingek, legújabb mustrák.— Finom krépréklik augoragyapjából.— Valódiszinű meleg vigogneréklik.— Fehér vagy szines téli kötött-nadrágok.— Hurkolt nőingek legjobb shirtingből.— Franczia nő- fűzőmellények, legjobb minőség (a derék terjedelme feladandó).— Elegáns nőgatyák tőzzelt diszitménynyel.— Finom shirting hálóréklik legjobb minőségűek.

Valódi zsinorbarchent nadrágok és zsinorbarchent réklik csak 1 frt — Amerikai szab. hálóingek, legegészségesebbek, s legkellemesebbek csak 1 frt.

III. csoport, minden csak 1 frt 10 kr.

Finom fehér férfi-ingek sima háromszoros elővel.— A szin valódiságáért jótállással finom Kretoningek.— Valódi rumburgi férfi gatyák korczczal, vagy pánttal.— Valódi len nőingek hurkolt vonalokkal.— Finom shirting fantaisie—nőingek.— Legfinomabbból tőzzelt elegáns nőgatyák.— Shirting nőszoknyák, legjobb szabásuak.— Finom zsinorbarchent-szoknyák vignediszitéssel.— Hat pár fin. angol férfi- vagy nőkézelő, háromszoros.— Finom férfi vagy nőréklik, valódi selyem— Egy hat személyre való len-abrosz.— Hat damaszt-asztalkendő, nagyobbféle.— 235 centiméter hoszú lepedők.

IV. csoport, minden csak 2 frt.

Legfinomabb kézzel tőzzelt báli ingek, legjobb szabásuak.— Valódi angol oxfordingek, legfinomabbak.— Finomúl hímzett nőingek gazdag kiállitásban.— Elegánsúl hímzett franczia hálóréklik.— Dúsan diszitett nőszoknyák.— Hat darab damaszt-törölköző, első minőségü.

Különböző becsárban:

Kézhimzetü női leningek $2^1/_2$ frt., női szoknyák gazdagonhimzett einsatzczal 3 frt.

Angol flanéllszoknyák minden szinben 2 frt 75 kr., legfinomabb flanél-pongyolakabátok 10, 12 és 15 frt.

Asztalnemüek damasztból, vagy hat személyre való szines kávéteritékek 3 frt.

Rőfszéles kézfonatú vászon, vagy valódi szinű lenágynemű (30 rőf) 6 frt.

$^5/_4$ széles finom rumburgi vászon 23 méter, vagy 6 rumburgi varrás nélkül 14 frt.

50 és 54 rőfös $^5/_4$ rőf széles hollandi és rumburgi szövet 15, 20, 25 frt.

Vidéki megrendelések utánvét mellett minden irányba pontosan teljesitetnek.

Czim: *An die Geschäftsleitung der A. Muchmayer'schen Liquidation,* Bécs, Leopoldstadt, Taborstrasse 9. sz.

---

(14) (4—6)

A coacs-eladás

következő mérsékelt árak mellett történik:

kicsinyben 50 kiló	1 frt.
250-től 500 kilóig à 50 kiló	85 kr.
500 kilótól feljebb à 50 kiló	75 kr.

Házhoz szállitva a távolság szerint 50 kilónként 5—10 krral több. Külmegrendelések czukorhordókba pakolva pontosan teljesittetnek.

A légszeszgyár kezelősége Kolozsvártt.

---

(424) (33—104)

Bécs legnagyobb és legjobb hirü

vasbutor-gyára

Reichhard és társa

BÉCSBEN,

III. Marxergasse 17.

Ajánlja magát izléses kivitelü gyártmányai pontos szállitására. Képes mintalapok kivánatra ingyen.

TAUFFER JÓZSEF Kolozsvártt

ajánlja

óvári kereskedésében már több év óta jó hirben álló **asztali és csemege-borait** literenként üveggel együtt, következő árak mellett:

Asztali borok:

1875-beli Hegyalyai	liter	40 kr.	1873-beli Budai piros liter 60 kr
1874-beli „	liter	46 kr.	Az üvegek 10 krba viszszavétetnek.
1874-beli „	liter	55 kr.	

Csemege-borok:

1862-beli Marosmenti	liter	85 kr.	1874-beli Marosmenti liter 1 frt.
1866-beli Fugadi som	liter	85 kr.	1871-beli Fugadi-riszling „ 85 kr.
1866-beli Furmin	liter	85 kr.	

NB. Asztali boroknál tiz liter megrendelésnél egy liter kedvezmány. (31) (3—*)

---

(297) (6—*)

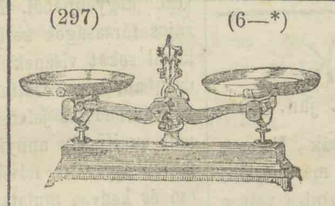

Budapesten hitelesitett

hid-, tizedes-, egyensúly- és serpenyő-mérlegek, méteres súlyok, űr- és hosszmértékek a legjutányosabb árban pontosan kaphatók

Teutsch B. Jós.-nél Segesvártt.

Stein János

KÖNYV- ÉS ZENEMŰ-KERESKEDÉSÉBEN KOLOZSVÁRT

kapható:

Porzó tárcza-levelei.

Rajzok a társas életből, a család köréből, utivázlatok sat. Irta Ágai Adolf. A két vaskos kötet ára 4 frt.

Szép Mikhál.

Regény. Irta Jókai Mór. Ára a 3 kötetnek 3 frt.

Piros, mint a rózsa.

Regény. Angolból forditotta György Aladár. Ára a két kötetnek 2 frt 70 kr.

Die Demokratie.

Von Julius Schwartz. Des ersten Bandes erste Hälfte. Ára 3 frt 90 kr.

A váltóeljárás.

A váltótörvény életbeléptetése és váltóügyekben követendő eljárás szabályozása tárgyában 1876. évi November-hó 30-kán kibocsátott igazságügyminiszteri rendelet.

Magyarázó szöveggel és tárgymutatóval ellátta Németh Péter Ára 90 kr.

Gyermekhumor.

Rajzok és jellemző vonások a gyermekvilágból. Összegyüjté Forgó bácsi Ára 1 frt.

Barbassu nagybátyám.

Regény. Irta Mario Uchard. Ára 1 frt 30 kr.

Molière vigjátékai.

Kiadja a Kisfaludy-társaság. VII. kötet. (A Szeleburdi, forditotta Paulai Ede. A Kelletlenek, forditotta Kemény Károly. Scapin csinyei. A Siciliai, forditotta Puki József.) Ára 1 frt 40 kr.

Der neue Ausgleich, wie er sein soll.

Allen Patrioten und insbesondere allen seinen geehrten Parlaments-Collegen in Ungarn und Deutsch-Österreich achtungsvoll gewidmet von **GUIDO** von **BAUSZNERN.** Ára 80 kr.

DIE ROTHE HEXE.

Roman von Xavier de Montèpin. Ára a 6 kötetnek 8 frt 50 kr.

DER APOSTEL PAULUS.

Sechs Vorträge gehalten von Moritz Schwalb. Dr. theol. Ára 1 ft 95 kr.

KOSMOLOGISCHE BRIEFE.

über die Vergangenheit, Gegenwart und Zukunft des Weltbaues. Von Hermann J. Klein. II. verm. Auflage. Ára 3 frt.

Studien und Kritiken,

von Bruno Meyer. Ára 5 frt 20 kr.

Das Buch von der gesunden und kranken Frau,

in den ersten Stadien des ehelichen Lebens. Von Dr. Med. Ernst Kormann. Ára 1 frt 56 kr.

Akademisch-Philosophische Sänge und Klänge.

Aus der Mappe eines Fahrenden Schülers des XIX. Jahrhunderts. Von Magister Klinsór dem Jungeren aus Ungerland. Ára 32 kr.

An einer Quelle.

Roman von Gustav Droz. A két kötet ára 3 frt.

KIS LAP.

Képes gyermek-ujság. Szerkeszti Forgó bácsi XI. kötet. Ára 2 ft 80 kr.

Joshua Haggard's Dhaugter.

A novel by M. E. Braddon. In two volumes. Ára 2 frt 8 kr.

Madcap Violet.

by William Black. In two volumes. Ára 2 frt 8 kr.

Deutsche Bilderbogen

für Jung und Alt. 10 kötetben.— Egy—egy kötet ára 3 frt 25 kr.

Tűz a zárdában.

Vigjáték egy felvonásban, irta Barriere. Ára 50 kr.

A Tiszakabinet és nyomoraink növekedése.

Irta DEUTSCH GERSON.

Ára helyben 10 kr. a videkre, a pénz előleges beküldésénél 12 kr.

EL A DEFICZITTEL?

Hihetetlen, de mégis való, hogy kölcsön és adófelemelés nélkül is megszabadulhatunk a deficzittől.

Visszapillantás a közelmultra és tanács a szükségben.

Irta DEUTSCH GERSON.

Ára helyben 10 kr. a vidékre, a pénz előleges beküldésénél 12 kr.

Das Kabinet Tisza und die Steigerung unseres Elends.

Von GERSON DEUTSCH.

Preis 10 xr. Mit Postversendung 12 xr.

Fort mit dem Deficit!

Unglaublich, aber doch wahr, dass wir ohne Steuererhöhung und ohne Anleihen unser Deficit beseitigen können.

Rückblick auf die jüngste Vergangenheit & Rath in der Noth von GERSON DEUTSCH.

Preis 10 xr. Mit Postversendung 12 xr.

Operakivonatok zongorára két kézre darabja 39 kr.

Portici néma.	Hugenották.	Fidelio.
Romeo (Bellini.)	Orpheus az alvilágban.	Ezred leánya.
Puritánok.	Tannhäuser.	Zampa.
Próféta.	Troubadour.	Vampyr.
Varázs-síp.	Mignon.	Afrikai nő.
Norma.	Euryanthe.	Házasság lámpafénynél.
Romeo (Gounod.)	Szerelmi varázsital.	Bűvös vadász.
Czár és ács.	Fra Diavolo.	Pajkos diákok.
Ördög Robert.	Lucia.	Rienzi.
Windsori vig nők.	Zsidónő.	Stradella.
Hamlet.	Hans Heiling.	Faust.
Kőmüves és Lakatos.	Észak csillaga.	Alvajáróné.
Sevillai borbély.	Szép Heléna.	Mártha.
Postillon.	Lohengrin.	Granadai éj tanya.
Tell Vilmos.	Repülő hollandi.	Nyáréji álom.
Rigoletto.	Tévedt nő (Traviata.)	Figaró.
Fehérruhás nő.	Nőnövelde.	Szép Galathea.
Don Juan.	Dinorah.	Oberon.
Fegyverkovács.	Borgia Lucretia.	

REISE in NORDOST-AFRIKA.

Schilderungen aus dem Gebiete der Beni-Amer und Habab nebst zoologischen Skizzen und einem Führer für Jagdreisende von M. Th. v. Heuglin. A két kötet ára 10 frt 66 kr.

Bilder aus Oberägypten, der Wüste und dem Rothen Meere.

Von C. B. Klunzinger. Ára 7 frt 80 kr.

LES COURS ET LES CHANCELLERIES.

Impressions et Souvenirs par L. Léouzon le Duc. Ára 2 frt 28 kr.

GENERAL FADEJEW,

über Russlands Kriegsmacht und Kriegspolitik.

Ára 3 frt 90 kr.

HISTOIRE GÉNÉRALE des HONGROIS,

par Édourd Sayous. A két kötet ára 9 frt 75 kr.

L'ÉTINCELLE ELECTRIQUE,

par A. Cazin. Ára 1 frt 46 kr.

DIE RUSSISCHE HEERESMACHT,

auf Grund offizieller Quellen und eigner Anschauung dargestellt von Christian von Sarauw. Ára 4 frt 55 kr.

LA NATION ARMÉE,

par le Général de Wimpffen. Ára 1 frt 95 kr.

DICTIONNAIRE UNIVERSEL des LITTÉRATURES

par G. Vapereau.

Eddigelé megjelent 2 füzet. Egy—egy füzet ára 1 frt 65 kr.

AETIOLOGISCHE STUDIEN

von Dr. Krieger.

(Über die Disposition zu Catarrh, Croup und Diphteritis der Luftwege.) Ára 6 frt 50 kr.

TROMBES et CYCLONES,

par Zurcher et Margollé. Ára 1 frt 46 kr.

ZEHN JAHRE ÖSTERREICHISCHER POLITIK 1801—1810.

Von Adolf Beer. Ára 5 frt 85 kr.

GRUNDRISS

zu einem System der Natur. Von D. J. J. KAUP. Ára 2 frt 16 kr.

Magyarország ethnográphiája.

Irta HUNFALVY PÁL. Ára diszesen kötve 5 frt.

Pénzküldeményeknél a könyv árán felül még 10 kr melléklendő a fuvarlevél és csomagolásért.

Pénzküldeményeknél a könyv árán felül még 10 kr. melléklendő a fuvarlevél és csomagolásért.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdásznál az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.